

บทที่ 2

จากจุดเริ่มของความสัมพันธ์สู่การใช้ชีวิตคู่

ครั้งแรกที่ผู้เขียนพบพี่แก้วที่ศาลจังหวัดแห่งหนึ่ง ผู้เขียนรู้สึกตื่นเต้นมาก เพราะพี่แก้วเป็นผู้หญิงคนแรกที่ผู้เขียนมีโอกาสได้พบ หลังจากที่ผู้เขียนตัดสินใจทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนพบพี่แก้วก่อนที่จะถึงเวลานัดของศาล ผู้เขียนไม่เคยรู้จักพี่แก้วมาก่อน แต่พี่แก้วออกมาทางโทรศัพท์ว่า เธอจะมากับลูกของเธอสองคน ให้สังเกตจากลูกชายของเธอที่ไว้ผมแกละ ต่างจากเด็กคนอื่น จึงไม่ใช่เรื่องยากที่จะรู้ว่าใครคือพี่แก้ว ก่อนหน้าที่ผู้เขียนจะพบพี่แก้ว ผู้เขียนนึกภาพของพี่แก้วว่าเธอจะเป็นผู้หญิงที่มีลักษณะอย่างไร ผู้หญิงคนหนึ่งที่มาสามีตาย ผู้หญิงที่เคยใช้ชีวิตอยู่ในคุกเกือบสองปี ภาพที่ผู้เขียนนึกก็เหมือนกับภาพที่คนอื่นๆหนึ่งซึ่งไม่เคยสัมผัสชีวิตและเรื่องราวเหล่านี้จะนึกได้ ภาพของผู้หญิงที่เหี้ยมโหด ซ้ำคนตาย ผู้หญิงที่กร้านชีวิตจากการอยู่ร่วมกับคนที่ได้ชื่อว่าเป็นคนคุก ดังนั้นเมื่อผู้เขียนพบพี่แก้วครั้งแรก ผู้เขียนจึงค่อนข้างแปลกใจ เพราะพี่แก้วก็เหมือนผู้หญิงธรรมดาทั่วไป ภาพที่ผู้เขียนเห็นคือผู้หญิงค่อนข้างท้วมที่กำลังเดินมาพร้อมกับลูกสาวและลูกชายของเธอ ไม่ได้มีร่องรอยของความน่ากลัว ไม่ได้มีร่องรอยของความทุกข์ ไม่ได้มีร่องรอยของผู้หญิงที่เคยเผชิญกับเรื่องราวที่โหดร้ายในชีวิต ถ้าผู้เขียนไม่เคยรู้เรื่องราวของพี่แก้วมาก่อน ผู้เขียนก็คงคิดว่าพี่แก้วเป็นผู้หญิงคนหนึ่งที่มาพบเยี่ยมญาติ ไม่ใช่ผู้หญิงที่ตกเป็นจำเลยในคดีฆ่าคนตาย

ในช่วงก่อนถึงเวลาที่ศาลนัดสืบพยาน ผู้เขียนมีโอกาสได้พูดคุยกับพี่แก้วเล็กน้อย ส่วนมากจะเป็นเรื่องทั่วไป เพื่อที่จะทำความรู้จักและสนิทสนมกันมากขึ้น เรื่องที่พูดคุยส่วนมากจะเกี่ยวกับเรื่องลูกของพี่แก้ว ครั้งหนึ่งที่ผู้เขียนถามพี่แก้วว่า ทำไมลูกชายคนเล็กของเธอ จึงไว้ผมแกละ พี่แก้วตอบผู้เขียนว่า “พ่อเขา (สามีของเธอที่ตาย) เป็นคนไว้ให้ สมัยก่อนไม่ค่อยสบาย พ่อเขาทำหัวต่างๆให้เลือก ก็เลือกหัวแกละทุกครั้ง เขาเลยให้ไว้ผมแกละ เคยตัดออกเหมือนกัน แต่ตัดแล้วจะไม่สบายอีก พ่อเขาก็เลยให้ไว้มาตลอด” คำตอบของพี่แก้ว ทำให้ผู้เขียนคิดว่า พี่แก้วยังคงมีร่องรอยของความทรงจำที่ดีกับสามีของเธออยู่บ้าง แม้ว่าในความสัมพันธ์ระหว่างเธอกับสามีจะจบลงด้วยความเลวร้าย เกินกว่าที่ใครจะคาดคิด

เมื่อถึงเวลาสืบพยาน ผู้เขียนเข้าไปยังห้องสืบพยานกับพี่แก้ว ซึ่งในครั้งศาลทำการสืบจากตำรวจเจ้าของคดี ใช้เวลาในการสืบไม่นานนัก ผู้เขียนสังเกตเห็นว่าสีหน้าของพี่แก้วเริ่มที่จะซีดลง เสียงของพี่แก้วสั้นเมื่อตอบคำถามของศาล เมื่อเสร็จจากการสืบพยาน ผู้เขียนก็มีโอกาส

พูดคุยกับพี่แก้วอีกครั้ง ซึ่งครั้งนี้โดยส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องคดีของพี่แก้ว หน้าตาของพี่แก้วมีร่องรอยของความเคร่งเครียด ต่างจากที่ผู้เขียนพบเธอตอนเช้า ในวันนั้นผู้เขียนไม่มีโอกาสพูดคุยกับพี่แก้วมากนัก ผู้เขียนจึงนัดกับพี่แก้วอีกครั้งในอีกอาทิตย์ถัดไป เมื่อพี่แก้วกลับไปยังกรุงเทพ

ผู้เขียนพบพี่แก้วอีกครั้งที่ห้องเช่าของเธอในกรุงเทพ หลังจากที่เธอกลับมาจากบ้านห้องที่พี่แก้วพักอาศัยอยู่เป็นห้องเล็กๆในชุมชนแห่งหนึ่ง พี่แก้วบอกว่าเธออยู่ที่นั่นกับสามีใหม่ของเธอ และลูกสาวคนกลาง เมื่อเธอได้รับการประกันตัวออกมา เธอมาอยู่กับเพื่อนของเธอในกรุงเทพเพื่อหางานทำ โดยอาศัยอยู่ในเรือซึ่งจอดอยู่บริเวณท่าหน้าเวียงกง และเธอได้พบกับแฟนใหม่ที่นี่ เขาทำงานเป็นช่างซ่อมอะไหล่และอาศัยอยู่กับพ่อแม่ในเรืออีกลำหนึ่ง แฟนใหม่ของพี่แก้วเคยมีภรรยา แต่ก็เลิกกันไปแล้ว พี่แก้วตัดสินใจที่จะอยู่กินกับเขา เหตุผลสำคัญที่เธอบอกกับผู้เขียนคือ เพื่อที่เธอจะได้มีใครสักคนคอยเลี้ยงดูเธอและลูก และเมื่อเธอตัดสินใจอยู่กินกับเขา ทั้งคู่จึงย้ายออกมาจากเรือ และแยกมาเช่าห้องอยู่ด้วยกัน โดยที่พี่แก้วได้กลับไปรับลูกสาวคนกลางมาอยู่ด้วย ในวันนั้นลูกสาวของพี่แก้วอยู่ด้วย แต่เธอหลับเพราะไม่สบาย ผู้เขียนรู้สึกอึดอัดเล็กน้อยที่จะคุยกับพี่แก้ว ในขณะที่ลูกสาวของเธอหลับอยู่ เพราะห้องที่พี่แก้วอาศัยเป็นห้องขนาดเล็ก การพูดคุยอาจจะรบกวนลูกสาวของพี่แก้วได้ อย่างไรก็ตามพี่แก้วบอกผู้เขียนว่าลูกสาวของเธอหลับสนิทและจะยังไม่ตื่นเพราะเธอเพิ่งกินยาเข้าไป ในครั้งนี้ผู้เขียนมีโอกาสดูคุยกับพี่แก้วมากขึ้น เธอขออนุญาตให้ผู้เขียนฟังถึงความสัมพันธ์ระหว่างเธอกับสามีคนเก่าเป็นเวลานานกว่าสองชั่วโมง จนเมื่อลูกสาวเธอตื่นขึ้นมา ผู้เขียนจึงยุติการพูดคุย

เรื่องราวต่อไปนี้เป็นสิ่งที่พี่แก้ว และผู้หญิงอีกเก้าคนที่ผู้เขียนมีโอกาสดูคุยด้วย ถ่ายทอดชีวิตและประสบการณ์ระหว่างเธอกับสามีให้ผู้เขียนรับรู้ และนำมาเสนอในงานชิ้นนี้

จุดเริ่มต้นของความสัมพันธ์

เมื่อผู้หญิงตัดสินใจแต่งงานอยู่กินกับใครสักคน ไม่ได้เป็นเพียงเพราะความรักและความใกล้ชิดที่เธอและเขามีต่อกันเท่านั้น แต่ยังมีหลายเหตุผลที่อยู่เบื้องหลังการตัดสินใจนั้น บางคนแต่งงานเพราะสูญเสียความสาวให้เขา บางคนกลัวการที่จะต้องอยู่คนเดียว ในขณะที่บางคนต้องการที่จะหลบหนีออกมาจากความเป็นอยู่เดิมๆ

ความรักและความใกล้ชิด

มาตรตัดสินใจแต่งงานอยู่กับสามี แม้ก่อนหน้านี้เธอจะรู้มาก่อนว่าเขาเคยมีภรรยา มาแล้ว และทำร้ายจนภรรยาหนีไป แต่หลังจากที่เขาตามตื้อเธอตลอดระยะเวลาหกเดือนที่รู้จักกัน มาตรก็เริ่มใจอ่อน

"ตอนนั้นรู้จักเขาได้อย่างไรคะ"

"เขามาทำงานกรมป่าไม้ที่ศรีสะเกษ เพื่อนของพ่อแนะนำให้รู้จัก"

"ทำไมถึงได้ตัดสินใจคบหา跟他"

"ตอนแรกก็ไม่ได้ชอบพออะไร รู้ว่าเขามีเมียอยู่แล้ว เขาทำร้ายเมียจนหนีออกไป แต่ ตอนหลังเขาตามตื้อตลอด 6 เดือน ก็เลยใจอ่อนจึงยอมหมั้นกับเขา หมั้นกัน 4 เดือน ก็เลยแต่งงาน กันวันที่ 10 พ.ค. 2537 แต่ก็ไม่ได้จดทะเบียน"

ในกรณีของมาตร แม้จะรู้ว่าสามีของเธอเคยมีภรรยามาแล้ว แต่เมื่อเขามาตามตื้อเธอ และไม่เคยแสดงให้เธอเห็นว่าเขาจะทำร้ายเธอได้ มาตรก็ใจอ่อน และคิดว่าเขาคงจะเปลี่ยนแปลง ได้เพื่อเธอ มาตรตัดสินใจแต่งงานอยู่กับเขาเพราะความใกล้ชิดที่เกิดขึ้น

เช่นเดียวกับกรณีของน้ำศรี หลังจากที่น้ำศรีหย่าขาดจากสามีเก่า เธอไม่คิดว่าเธอจะมี ความรักอีกครั้ง แต่เมื่อเธอกลับมาทำงานที่บ้านและพบเขา เขาก็ตามดูแลเธอ เอาใจใส่ตลอดระยะเวลาหนึ่งปี จนน้ำศรีใจอ่อน และตัดสินใจที่จะใช้ชีวิตคู่อีกครั้ง

"ก่อนมาอยู่กับคนนี่ ที่เคยแต่งงานมาก่อน แล้วก็เลิกกับเขา"

"ทำไมถึงเลิกกับเขาคะ"

"เข้ากันไม่ได้ คิดอะไรไม่ค่อยเหมือนกันเราคิดอย่าง เขาคิดอีกอย่าง ใหม่ๆก็ไม่เท่าไร แต่พออยู่ๆไปมันไม่ไหวก็เลยคิดว่าเลิกเสียดีกว่า ตอนนั้นยังไม่มีลูกเลยตัดสินใจหย่า หลังจากนั้น ก็เลยกลับมาอยู่กับพ่อแม่ที่บ้าน มาทำงานที่บ้าน กลับมาอยู่บ้านก็เจอเขา อาศัยอยู่อำเภอดีด้วยกัน ก็รู้จักกันมาก่อน มาพบเขาอีกที่ตอนเรากลับมาอยู่ที่นี้"

"ทำไมถึงได้ตัดสินใจอยู่กับเขา"

“ตอนแรกก็ไม่ได้คิดนะ แต่มันเป็นความใกล้ชิด เขาตามดูแลตลอด มาหาเกือบทุกวัน จนเราใจอ่อน อีกรายเขาก็เหมือนนั่นนะ เป็นมาย่เหมือนกัน น้ำก็คิดว่าน่าจะเข้ากันได้ เพราะมีสถานภาพเดียวกัน ก็เลยตัดสินใจคบหากันดู”

“นานไหมคะ กว่าที่จะตัดสินใจแต่งงานใหม่”

“ใช้เวลาประมาณปีกกว่าก็ย้ายมาอยู่ด้วยกันเลย แต่ไม่ได้มีพิธีแต่งงาน เพราะเราก็เคยผ่านมาแล้ว เขาก็ผ่านมาแล้ว ไม่รู้จะแต่งใหม่ทำไม คิดว่ารักเขา เข้ากับเขาได้ ก็ตัดสินใจอยู่ด้วยกันเลย ทะเบียนสมรสก็ไม่ได้จดทะเบียน ไม่ได้มองว่าสิ่งเหล่านี้สำคัญ มันไม่ได้ช่วยให้เราใช้ชีวิตอยู่กับใครได้ พ่อแม่พี่น้องก็ไม่ค่อยสนับสนุน เขามองว่าเร็วไป เขาเป็นห่วง อยากให้ดูกันนาน แล้วค่อยตัดสินใจ เขาคงไม่อยากให้พลาดอีกเป็นครั้งที่สอง”

ในกรณีของพีรต์นั้นก็เช่นเดียวกัน พีรต์รู้จักกับสามีหลังจากที่เธอสอบบรรจุครูได้ และย้ายเข้ามาทำงานในอำเภอเดียวกับที่สามีของเธอทำงานอยู่ สามีของพีรต์เป็นตำรวจ ซึ่งในขณะนั้นมียศสิบตรี พีรต์เป็นคนหน้าตาดี มีผู้ชายมาติดพันเธอหลายคน แต่พีรต์ก็ตัดสินใจเลือกเขา เพราะความใกล้ชิด ความเอาใจใส่ที่เขามีต่อเธอ

“รู้จักกันหลังจากที่พีเรียนจบ แล้วสอบบรรจุครูได้ตอนนั้นเขาก็เป็นตำรวจอยู่ที่นี้ สังคมมันแคบ ตัวอำเภออย่างนี้ ไปไหนก็เห็นหน้ากันบ่อย เขามาจีบเรา ตามตื้อเรา ตอนนั้นมีคนมาชอบพีเยอะเหมือนกัน พีก็ไม่ว่าทำไมถึงเลือกเขา อาจเป็นเพราะเขามาหาเกือบทุกวันก็ได้ เห็นความพยายามเขา ถ้าวันไหนเขาไม่มา ก็เป็นห่วงเขา คิดว่าเขาจะเป็นอะไรหรือเปล่า ตอนนั้นก็เริ่มคิดแล้วว่าคงจะรักเขา อีกรายที่ส่งสารเขานะ ทางบ้านเขาฐานะไม่ค่อยดีเท่าไร ตอนนั้นก็เริ่มคิดที่ที่บ้านพีเขาก็ไม่ค่อยเต็มใจเท่าไร เขามองว่าแฟนเรายังเอาตัวเองไม่ค่อยจะรอด”

“แล้วพีทำอย่างไรคะ”

“ไม่ได้ทำอะไร เพราะถึงที่บ้านเขาไม่ชอบ แต่พีก็ไม่ได้อยู่ที่บ้านจริงๆ แล้วเขาก็ไม่ได้ขัดขวางอะไรหรอก แต่เขาคิดว่ามีคนอื่นที่ดีกว่านี้ ทำไมพีถึงไม่ชอบ”

“คบหากันนานไหมคะถึงแต่ง”

“เกือบสองปี”

ความประทับใจของผู้หญิงทั้งสามคนที่มีต่อสามีนั้น คล้ายคลึงกับผู้หญิงส่วนใหญ่ในสังคมที่ตัดสินใจใช้ชีวิตคู่กับสามี สิ่งที่เกิดขึ้นถือได้ว่าเป็นรูปแบบของความรักในจินตนาการ

(romantic love) ที่ถูกวาดไว้ การที่ผู้หญิงได้รับการดูแลเอาใจใส่ ติดตามไม่ว่าตนเองจะอยู่ที่ไหน ทำอะไรอยู่ ทำให้เธอคิดว่าผู้ชายเป็นคนที่มีความจริงใจกับเธอ แม้ในบางกรณีจะมีความรู้สึกสับสน ไม่แน่ใจในตัวผู้ชายแฝงเข้ามา เช่นกรณีของมาตร แต่ความรู้สึกเหล่านี้ก็จางหายไป เมื่อเขาแสดงให้เห็นว่าเขาต้องการเธออย่างแท้จริง ทำให้ผู้หญิงมั่นใจว่าเขามีความรักต่อเธอ และผู้หญิงเองก็เชื่อว่าการแต่งงานจะทำให้ความสัมพันธ์ของเธอและเขาแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

การยึดติดกับคุณค่าของความสาว

ที่แก้วรู้จักกับสามีเมื่อมีอายุเพียง 17 ปี เธอใช้ระยะเวลาคบหากับสามีหนึ่งปีก็ตัดสินใจแต่งงานอยู่กับเขา ที่แก้วย้อนเล่าให้ผู้เขียนฟังถึงความสัมพันธ์ระหว่างเธอกับสามี

"พี่แก้วรู้จักกับสามีได้อย่างไรคะ"

"เมื่อก่อนทำงานอยู่ที่โรงงานทอผ้าแถวพระประแดง เขาขับรถสองแถวสายวงเวียนใหญ่-วัดสิงห์ สมัยก่อนจะเป็นรถสองแถวสาย43 รู้จักกันเพราะเพื่อนเหมารถเขาไปเที่ยว ก็เลยรู้จักกัน"

"รู้จักกันนานไหมคะ ถึงแต่งงาน"

"ปีกว่าๆ"

"ทำไมถึงตัดสินใจแต่งงานกับเขาคะ ชอบพออะไรในตัวเขาคะ"

"อันนี้พูดจริงๆเลยนะ ตอนแรกไม่ได้ชอบเขานะ ยังไงล่ะ เขารับเราไปเที่ยว เราก็ไป แต่จิตใจยังไม่ได้ชอบไม่ได้อะไร ช่วงนั้นมีคนมาชอบเราเยอะเหมือนกัน เราก็คุยได้ทุกคน แต่ที่นี้ ช่วงนั้นไปเที่ยวมันเป็นกลางคืนนะ ประจวบเหมาะ ตกกระไดพลอยโจน คือเขาพาเราเข้าโรงแรม ที่นี้เราเสียแล้วจะไปนั้นกับคนอื่น เราก็ทำไม่ได้ เราก็ต้องยอม คล้ายๆกับว่ามันเป็นความใกล้ชิดสนิทสนม มันไม่ชอบก็เหมือนชอบ แต่จริงๆแล้วอยู่ๆกันไปมันมีลูกเต้า มันก็เลยมีความสงสารต่อกัน"

ที่แก้วไม่ได้มองสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นการข่มขืน ไม่ได้มองว่าเป็นการขู่เข็ญบังคับ แต่ที่แก้วก็ไม่ได้คาดคิดมาก่อนว่าในวันนั้นเธอจะมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเขา การมีเพศสัมพันธ์จึงกลายเป็นเงื่อนไขที่ทำให้ที่แก้วตัดสินใจอยู่กับเขา ทั้งๆที่เธอไม่ได้รู้จักและเรียนรู้เขาดีพอ เธอไม่เคยรู้จักญาติพี่น้องเขา และเขาก็ไม่เคยพบปะญาติพี่น้องของเธอมาก่อน เธอตัดสินใจแต่งงานกับเขา

หลังจากที่เธอมีเพศสัมพันธ์กับเขา โดยที่พี่แก้วพาเขาไปแนะนำให้ที่บ้านของเธอรู้จัก มีเพียงพิธีผูก
ข้อมือและจดทะเบียน

กรณีของพี่แก้วคล้ายคลึงกับผู้หญิงอีกหลายคน พี่เอี่ยมก็เป็นหนึ่งในจำนวนนั้น พี่
เอี่ยม เกิดที่จังหวัดบุรีรัมย์ พ่อแม่ของเธอเป็นชาวนาที่มีฐานะยากจน เธอเป็นลูกคนที่สองใน
จำนวนพี่น้อง 7 คน พี่เอี่ยมเรียนจบเพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เธอก็ต้องออกมาช่วยพ่อแม่
ทำงาน จนเมื่ออายุ 18 ปี เธอตัดสินใจเข้ามาทำงานในโคราช และเธอพบกับสามีที่นี้ พี่เอี่ยมเล่าให้
ฟังถึงจุดเริ่มต้นความสัมพันธ์ระหว่างเธอและสามี

"พี่รู้จักกับสามีตอนอายุเท่าไรคะ"

"รู้จักกับเขาตอนอายุ 19 มาแต่งงานตอนอายุ 21 ย่าง 22 "

"แล้วรู้จักกันได้ยังไงคะ"

"เขาเป็นเด็กตลาดอยู่ที่โคราช พี่ก็ทำงานอยู่ที่ตลาดในโคราช ช่วยเค้าแก่ทำงาน รู้จักกัน
ตอนอยู่ในตลาด เขามาจับ พุดไปแล้ว ตอนนั้นเขาเป็นตัวมาร เขาจะมาขวางไม่ให้ใครมาจับเรา ใคร
มาจับเราเขาขวางไปหมด"

"แล้วทำไมถึงได้ตัดสินใจอยู่กับเขา"

"ก็เพราะเขาเป็นอย่างนี้ไง เวลาที่ใครมาจับเรา พุดกับเราเขาจะบอกว่าเราเป็นแฟนเขา
เขาจะประจานให้เราอายไปเลย บอกคนอื่นว่าแฟนกวนะมึง ของๆกู เขาจะห้ามไม่ให้คนอื่นยุ่งไปเลย
พุดจนเราอายไปเลย เขาจะมาแสดงว่าเราเป็นของเขา เขาเป็นเจ้าของเรา บางทีเขาก็เข้ามาถอดเรา
ต่อหน้าคนอื่นเลย ..."

"แล้วตอนนั้นพี่พักอยู่กับใครคะ"

"อยู่กับเค้าแก่เรา เขาก็อยู่กับเค้าแก่เขา เค้าแก่เขาเป็นหลานเค้าแก่เรา แฝงมันติดกันก็
เลยรู้จักกัน ... มันยังไงละ ตอนนั้นเรากำลังติดเที่ยวด้วย กำลังวัยรุ่น เพิ่งเริ่มรู้จักเที่ยว มีเพื่อนฝูง
เยอะ ก็พรรคพวกเขานั้นแหละ ไปเที่ยวด้วยกัน จะมาเสียเปรียบก็ตอนที่เขาประจานเรานั้นแหละ
ในเมื่อเขาถอดเรา ประจานว่าเราเป็นของเขา ห้ามคนนั้นคนนี้มาจับ เราก็กินเสียเปรียบ ที่นี้เราเสีย
ไปแล้วก็เลยปล่อยเลยตามเลย"

"ตอนแรกพี่มีอะไรกับเขาหรือยังคะ"

"ตอนแรกก็ยัง แต่เวลาเขาพุดไปว่าเราเป็นของเขาแล้ว เราก็กินเสียเปรียบไปแล้ว คนอื่นไม่
กล้ามายุ่งกับเรา ก็เลยปล่อยเป็นผิวเมียกันเลย"

จากคำบอกเล่าของพีเอี่ยม ทำให้ผู้เขียนคิดว่า เงื่อนไขสำคัญที่นำไปสู่การอยู่กินฉันท์สามีภรรยา คือ การยึดติดกับคุณค่าของพรหมจรรย์ จริงอยู่แรกเริ่มพีเอี่ยมยังไม่มีเพศสัมพันธ์กับเขา แต่การที่สามีของเธอประจານ กล่าวหาว่าพีเอี่ยมมีเพศสัมพันธ์กับเขา ทำให้พีเอี่ยมรู้สึกว่ เธอเสียหายไปแล้ว การที่จะคบหากับคนอื่นอีกเป็นสิ่งที่ไม่สามารถที่จะทำได้ แม้พีเอี่ยมจะรู้สึกชอบพอสามีของเธออยู่บ้าง แต่จุดเปลี่ยนแปลงสำคัญที่ทำให้เธอตัดสินใจใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับเขา คือ ความรู้สึกที่ว่าเธอเป็นของเขา

ทั้งกรณีของพีแก้วและพีเอี่ยมแล้ว มีจุดเริ่มต้นที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ มีเรื่องของความสัมพันธ์ทางเพศเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งทั้งสองคนต่างก็บอกกับผู้เขียนว่า เธอไม่ได้ปฏิเสธเพศสัมพันธ์นั้น แต่ในขณะที่เดียวกันเธอก็ไม่พร้อมที่จะมีเพศสัมพันธ์ และเธอไม่รู้ว่าจะปฏิเสธมันอย่างไร จึงต้องปล่อยให้เกิดขึ้น ซึ่งความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นเป็นส่วนหนึ่งที่ผลักดันให้เธอตัดสินใจแต่งงานอยู่กินกับเขา แม้กระทั่งครอบครัวและญาติพี่น้องของเธอ ต่างก็มองว่าเธอเสียให้เขาไปแล้ว ก็ต้องแต่งงานอยู่กินกับเขา

นอกจากพีแก้วและพีเอี่ยมแล้ว ผู้เขียนยังพบว่า ในกรณีของพีใจและพีแดงก็มีเรื่องของความสัมพันธ์ทางเพศเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย จะต่างกันตรงที่ว่า พีใจและพีแดงมองว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับเธอเป็นการข่มเหงน้ำใจเธอ ผู้เขียนมีโอกาสพูดคุยกับพีใจในเรือนจำแห่งหนึ่ง ซึ่งเธอใช้ชีวิตอยู่ในนั้นมาเกือบสามปี จากข้อหาฆ่าคนตายโดยเจตนา พีใจย้อนเล่าให้ผู้เขียนฟังว่าสามีของเธอไม่ใช่คนอื่นไกลสำหรับเธอเลย เขาเคยเป็นพี่ชายเธอมาก่อน เธอรู้จักกับเขาเกือบสิบปี แต่เมื่อเขาเลิกรักกับพี่สาวเธอไป และวันหนึ่งเขามีโอกาสเจอเธออีกครั้ง เขากลับข่มขืนเธอ

“พีรู้จักกับสามีได้อย่างไรคะ”

“เขาเป็นพี่ชายมาก่อน รู้จักกันมาตั้งสิบกว่าปี”

“แล้วทำไมถึงมาอยู่กินกับเขาได้คะ”

“หลังจากที่เขาเลิกกับพี่สาว มาเจอเขาอีกครั้งหนึ่ง เขาข่มเหงเรา เขาเป็นคนที่ไม่รู้จักพอเรื่องผู้หญิง เราเลยตกกระไดพลอยโจนไปกับเขา แต่พออยู่กินกัน เขาก็เลียดูเราอย่างดี ...”

เช่นเดียวกับในกรณีของพีแดง เมื่อพีแดงย้ายเข้ามาอยู่กรุงเทพ เธอมาอาศัยอยู่กับป้าในชุมชนคลองเตย สามีของพีแดงอาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกับเธอ เธอเล่าให้ฟังว่า

“ตอนนั้นเราเข้ามาอยู่ในกรุงเทพฯก็อยู่ที่นี้แหละ (ชุมชนคลองเตย) อยู่กับป้า เขาก็อยู่ที่นี้เหมือนกัน อยู่ใกล้กัน จริงๆ แล้วเขาข่มขืนเรา เขาหลอกเราบอกว่าให้เข้าไปช่วยหาของในบ้านเขาให้หน่อย เราก็ไม่ได้คิดอะไร นึกว่าเขาให้เข้าไปช่วยหาจริงๆ ก็เข้าไป ที่นี้เขาก็เข้ามา เขาบอกว่าเขาชอบเรามากแล้ว ถ้าเป็นเมียเขาเขาจะเลี้ยงดูเรา เราไม่ยอมแต่ก็สู้เขาไม่ได้”

“ตอนนั้นอายุเท่าไรคะ”

“19 เขาอายุ 30 ห่างกัน 11 ปี ก่อนหน้านี้เขาเคยมีเมียมาแล้ว แต่เมียเก่าเขาติดคุกอยู่ เขาบอกว่าเขาเหงา เราตกเป็นของเขา ตอนแรกก็ไม่บอกใครเลยนะ แต่ที่นี้เขามาตามดูเราตลอด ตอนหลังป้ารู้ ป้าก็ด่าว่าเรา เราเลยปล่อยตามเลย ย้ายไปอยู่กับเขา...”

ทั้งสี่กรณีสะท้อนให้เห็นว่า พฤติกรรมทางเพศของมนุษย์ถูกควบคุมอยู่ภายใต้ระบบบรรทัดฐานทางเพศ (gender system) ซึ่งเป็นบรรทัดฐานที่ใช้กำหนดแบบแผน และประเมินคุณค่า พฤติกรรมทั้งเพศหญิงและเพศชาย โดยที่บรรทัดฐานดังกล่าวผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคม และถูกซึมซับเข้าไปในระบบความคิดและจิตสำนึกของผู้หญิงให้ปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้ หากมีการละเมิดบรรทัดฐาน ผู้หญิงจะได้รับการลงโทษจากสังคม และรู้สึกผิด อันจะนำไปสู่การประณามตนเอง (Schur 1984 อ้างในศุภลีมาน 2541) และในขณะเดียวกันบรรทัดฐานทางเพศในสังคมยังคงมีลักษณะเป็นมาตรฐานเชิงซ้อน (double standard) ซึ่งหมายถึง ความไม่เสมอภาคในทางเพศ การกระทำอย่างหนึ่ง ผู้ชายปฏิบัติได้ แต่ผู้หญิงจะถูกประณาม (วันทนีย์ วาสิกะสิน 2543) การมีความสัมพันธ์ทางเพศก่อนแต่งงานก็เช่นเดียวกัน สังคมยอมให้ผู้ชายกระทำได้ ในขณะที่เป็นสิ่งไม่ดีสำหรับผู้หญิง แม้ว่าสังคมปัจจุบันจะมีความซับซ้อนและหลากหลายมากขึ้น แต่พฤติกรรมทางเพศก็ยังคงอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์เหล่านี้

ดังนั้นสำหรับผู้หญิงหลายคน การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานจึงกลายเป็นเงื่อนไขที่นำไปสู่การแต่งงานอยู่กินกับสามี เพราะผู้หญิงรู้สึกว่าเธอผิดที่มีเพศสัมพันธ์กับเขา และในขณะเดียวกันเธอก็ยึดติดอยู่กับผู้ชายที่เธอมีเพศสัมพันธ์ด้วย เนื่องจากความรู้สึกที่ว่าเธอเสียให้เขาไปแล้ว ก็ต้องอยู่กินกับเขา การที่จะไปยุ่งเกี่ยวหรือติดต่อกับผู้ชายคนอื่นจะทำให้กลายเป็นผู้หญิงไม่ดี นอกจากนั้นในบางครั้งผู้หญิงยังมองว่า การที่ผู้ชายบังคับหรือต้องการมีเพศสัมพันธ์ด้วยเพราะความรักที่เขามีต่อเธอ และเมื่อเขายินยอมแต่งงานหรือเลี้ยงดูเธอ เขาก็จะกลายเป็นผู้ชายที่มีความรับผิดชอบต่อเธอ

ความต้องการใช้ชีวิตครอบครัว

ในบางกรณีผู้หญิงตัดสินใจแต่งงานกับสามีเพียงเพราะถึงเวลาที่เธอต้องใช้ชีวิตครอบครัว การสำรวจของวันทนี วาสิกะสิน และสุณีัย เหมาะะประสิทธิ์ (2541) พบว่าสังคมไทยได้วางมาตรฐานว่าผู้หญิงควรจะต้องแต่งงาน ไม่เช่นนั้นจะถูกมองว่าเป็นผู้ที่ไร้ค่าและไม่สามารถหาสามีได้ โดยกำหนดคุณค่าผู้หญิงอยู่ที่การแต่งงานและการมีสามี ผู้หญิงที่ไม่ได้แต่งงานมักถูกเรียกว่า “สาวทันทีก” ซึ่งมีความหมายในเชิงดูแคลนผู้หญิง

สำหรับการศึกษาค้างนี้ ผู้เขียนก็พบว่าผู้หญิงบางคนและผู้เขียนมีโอกาสได้สัมภาษณ์ มีความคิดดังกล่าวเช่นเดียวกัน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ผลักดันให้เธอตัดสินใจแต่งงานกับสามี เพราะถึงเวลาที่เธอต้องมีครอบครัว เช่นกรณีของพี่ปลา

“พี่รู้จักกับสามีได้อย่างไรคะ”

“ตอนนั้นพี่ทำงานอยู่ที่บริษัทเดียวกับเขา ก็รู้จักกันเพราะทำงานด้วยกัน เขาก็ไม่ได้มาจีบหรอก ตอนนั้นเขามีแฟนอยู่แล้ว แต่ตอนหลังเขาเลิกกับแฟนเขา แล้วเขามาคุยกับพี่บ่อยขึ้น ก็เริ่มสนิทกันมากขึ้น ไม่รู้เหมือนกันว่าเริ่มกลายเป็นแฟนตั้งแต่เมื่อไร”

“ตอนที่เขามีแฟนอยู่แล้วนี่ ชอบหรือคิดอย่างไรกับเขาคะ”

“เฉยๆนะ เขาเป็นเพื่อน แต่เวลาตอนหลังคุยกันมากขึ้น ก็เลยเริ่มคิดเราคงจะเข้ากันได้ ดี สภาพความเป็นอยู่ที่และเขาก็ไม่ต่างกันมาก อายุก็เท่ากัน “

“อายุเท่าไรคะตอนนั้น”

“29 แล้ว ตอนนั้นคิดแต่เพียงว่าอยากมีครอบครัว อยากใช้ชีวิตครอบครัว คบหากันเป็นแฟนได้เกือบปีก็ตัดสินใจแต่งงานกันเลย... พี่อยากมีลูกมาก เห็นคนอื่นเขามีกัน พี่ก็อยากมี เขาก็พร้อม เราก็พร้อม คบกันไม่นานก็แต่งเลย”

เช่นเดียวกับกรณีของน้ำจันทร์ น้ำจันทร์แต่งงานเมื่อ 20 ปีก่อน ตอนอายุที่เธอ 28 ปี น้ำจันทร์เล่าให้ฟังว่า ในสมัยนั้นเป็นเรื่องแปลกที่ผู้หญิงอายุขนาดเธอยังไม่ได้แต่งงาน

“น้ำรู้จักกับสามีได้อย่างไรคะ”

“รู้จักกันเพราะเรียนด้วยกัน ครูสมัยก่อนสอนไปเรียนไป น้ำก็สอนโรงเรียนหนึ่ง เขาก็สอนอีกโรงเรียนหนึ่ง แต่เวลาวันเสาร์อาทิตย์ไปเรียนที่ ว.ค. (วิทยาลัยครู) ก็เลยรู้จักกันมากขึ้น”

“เจอกันบ่อยไหมคะ”

“ก็เจอกันทุกเสาร์อาทิตย์ วันธรรมดา ก็เจอกันบ้าง แต่ไม่บ่อยนัก เพราะต่างคนต่างทำงาน”

“คบหากันนานไหมคะ จึงตัดสินใจแต่งงานกับเขา”

“ไม่นานหรอก ปีสองปีก็แต่งงานแล้ว แต่จริงๆ รู้จักเขามานานแล้วตั้งแต่ยังไม่ไปเรียน แต่ไม่สนิทกัน แต่พอไปเรียนด้วยกัน ก็เจอกันมากขึ้น ช่วงนั้นเพื่อนคนอื่นเขาก็แต่งงานกันไปหมดแล้ว เหลืออยู่สองคน เพื่อนก็จับคู่ให้ ก็ตัดสินใจคบหากันมา... เกือบปี ก็แต่งงานกัน มันก็เหมือนคนทั่วไปนั่นแหละ ถึงเวลา ก็แต่งงาน ...”

“ตอนนั้นคิดอย่างไรคะที่ตัดสินใจแต่งงานกับเขา”

“ก็คิดว่ารักเขานะ อีกรายอายุเขาก็เยอะแล้วด้วย ตอนนั้นอายุตั้ง 28 แล้ว ยังไม่แต่งงานก็โดนถามบ่อยๆ ว่าเมื่อไรจะแต่งงาน เป็นแฟนกันได้ไม่นานก็ตัดสินใจแต่งงาน”

“ที่บ้าน พ่อแม่พี่น้องเขาเห็นด้วยไหมคะ”

“ทั้งบ้านน้า บ้านเขาเห็นด้วย ไม่ได้คัดค้านอะไร อายุเยอะแล้วเขาก็อยากให้แต่งงานมีครอบครัวเป็นฝั่งเป็นฝาเสียที”

กรณีของพี่ปลาและน้ำจันทร์ เป็นกรณีที่แสดงให้เห็นถึงค่านิยมความจำเป็นในการมีครอบครัว เมื่อผู้หญิงอายุมากขึ้น และยังไม่แต่งงาน มักจะถูกถามและมองว่าเป็นเรื่องผิดปกติ บางคนถูกกดดันจากครอบครัว เพื่อนฝูง ดังนั้นผู้หญิงบางคนจึงต้องแต่งงานเพื่อทำตามบรรทัดฐานของครอบครัวและวัฒนธรรม ภายใต้กรอบอุดมการณ์ของการมีครอบครัวและการมีैयाเรือนในสังคม (Archavanitkul and Havanon 1991 อ้างใน กฤตยา อาชวนิจกุล 2542) ซึ่งอุดมการณ์ดังกล่าว ผู้หญิงเองซึมซับเข้าไป ยอมรับและปฏิบัติตามโดยไม่รู้ตัว

ความต้องการหลบหนีจากครอบครัวเดิม

ผู้หญิงบางคนตัดสินใจแต่งงานอยู่กินกับสามีเพราะต้องการหนีออกจากครอบครัวเดิม เช่นในกรณีของพี่แขก พี่แขกตัดสินใจแต่งงานอยู่กินกับสามีเพียงเพราะต้องการใครสักคนที่สามารถนำเธอออกมาจากครอบครัวเดิมได้

“พี่รู้จักกับเขาตอนอายุเท่าไรคะ”

“ตอนนั้นพี่อายุ 20 เพื่อนเป็นคนแนะนำให้รู้จัก”

"แล้วรู้จักคบหากันนานไหมคะ กว่าจะตัดสินใจแต่งงานอยู่กับเขา"

"ก็ไม่นานนะ รู้จักกัน 3-4 เดือน เราก็ตัดสินใจย้ายไปอยู่กับเขาเลย ไม่ได้แต่งงาน ไม่ได้จดทะเบียน พอดีช่วงนั้นที่อยู่กับพ่อแม่ พี่น้องก็หลายคน แต่ไม่ค่อยรักกัน มีปัญหากันตลอด เราไม่อยากอยู่บ้าน เขามาจีบเราพอดี เรากำลังเบื่อๆบ้าน ก็เลยตัดสินใจย้ายไปอยู่กับเขาเลย ที่บ้านก็ไม่มีใครว่าอะไร เพราะเขาไม่ค่อยสนใจเราเท่าไร..."

กรณีของพี่แขก ความต้องการไปจากบ้าน ทำให้พี่แขกตัดสินใจอยู่กับสามี แม้ว่าพี่แขกจะรู้จักกับเขาไม่นานนัก แต่ในระยะเวลาที่คบหากันสามสี่เดือนนั้น พี่แขกบอกว่าเขาเอาใจใส่ดูแลเธอเป็นอย่างดี จนเธอคิดว่าเธอคงจะอยู่กับเขาได้ แม้พี่แขกจะรู้ว่าเขาคือคนเลว แต่เธอก็คิดว่าเธอคงจะเปลี่ยนแปลงได้ เมื่อเธอย้ายไปอยู่กับเขา

สิ่งหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นจากกรณีของพี่แขก ก็คือว่า ตัวผู้หญิงเองก็ยึดอยู่กับภาพครอบครัวในอุดมคติ เมื่อผู้หญิงตัดสินใจแต่งงานอยู่กับสามี ต่างก็คาดหวังสามีจะเป็นผู้ทำหน้าที่หาเลี้ยงครอบครัว การที่พี่แขกตัดสินใจออกจากบ้าน ก็เพราะเธอคิดว่าสามีจะสามารถเลี้ยงดูเธอได้ เธอไม่มีอาชีพ ไม่มีรายได้อะไร การที่เธอจะสามารถหนีออกจากครอบครัวเดิมได้ คือ การมีสามี อยู่กินกับใครสักคน โดยที่เขาเป็นผู้หาเลี้ยงเธอ การแต่งงานสำหรับพี่แขก คือ การที่จะมีที่พึ่งพิงทั้งร่างกายและจิตใจ

แม้ว่าเงื่อนไขของความสัมพันธ์ที่ทำให้ผู้หญิงตัดสินใจแต่งงานอยู่กับสามีจะมาจากหลายเหตุผล แต่จุดร่วมจุดหนึ่งก็คือผู้หญิงต่างเริ่มต้นความสัมพันธ์ด้วยความคาดหวังว่าจะใช้ชีวิตคู่กับสามีตลอดไป ช่วงแรกของความสัมพันธ์ต่างก็เป็นไปด้วยดี เพราะผู้ชายต้องแสดงตนให้เหมาะสมกับการเป็นคู่รักที่ดี ในบางรายมีการวางแผนและพูดคุยถึงอนาคตร่วมกัน และแม้ว่าผู้หญิงบางคนจะเห็นถึงข้อเสียและนิสัยบางอย่างที่อาจก่อให้เกิดปัญหาในอนาคตได้ แต่ผู้หญิงก็เชื่อมั่นว่าเขาจะเปลี่ยนแปลงได้เพื่อเธอและครอบครัว

การใช้ชีวิตร่วมกันในระยะแรก : สัญญาณเตือนที่ถูกมองข้าม

เมื่อพี่แก้วตัดสินใจอยู่ร่วมกันกับสามี ในระยะแรกทั้งคู่ไม่ได้ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน เพราะพี่แก้วก็ยังคงทำงานอยู่ที่โรงงานทอผ้า จนเมื่อเธอคลอดลูกคนโตแล้ว เธอก็ลาออกจากงาน และมาใช้ชีวิตคู่ร่วมกับเขา

"ตอนแรกก็ไม่ได้อยู่ใกล้ชิด ไม่รู้นิสัยเขาเป็นอย่างไร ช่วงที่อยู่ด้วยกันใหม่ๆ ขนาดต้องแล้วยังทำงานอยู่เลย วันอาทิตย์ที่หนึ่งเขาถึงจะมาจับ อยู่โรงงานไปทำงานไปจนตลอด ตลอดลูกก็เอาไปทิ้งไว้ที่บ้านเดือนหนึ่ง หลังจากนั้นก็ออกจากงาน แล้วก็กลับมาอยู่กับเขา สักพักก็กลับไปรับลูกมาอยู่ด้วย ...หลังจากนั้นก็เลี้ยงลูกเอง เข้าบ้านอยู่ด้วยกัน ทำงานบ้าง ไม่ทำงานบ้าง ไปๆมาๆ ระหว่างบ้านกับกรุงเทพ..."

กรณีของพี่แก้ว เธอไม่ได้เรียนรู้นิสัยของสามีมากนัก เธอไม่เคยใช้ชีวิตคู่ร่วมกับเขาอย่างจริงจังจนเธอมีลูกกับเขา เมื่อมีลูกเธอก็อยากใช้ชีวิตครอบครัวสมบูรณ์ เธอจึงลาออกจากงานเพื่อมาอยู่กินกับเขา และเลี้ยงดูลูกด้วยตนเอง

เช่นเดียวกับกรณีของพี่ปลา เธอรู้จักกับสามีเพราะทำงานที่เดียวกัน แต่เมื่อเธอแต่งงานอยู่กินกับเขา และมีลูกด้วยกัน สามีของพี่ปลาก็ขอให้เธอลาออกจากงานเพื่อเลี้ยงลูก ในช่วงเวลานั้น พี่ปลาคิดแต่เพียงว่าเขารักเธอ และไม่ยอมให้เธอทำงานหนัก เธอจึงออกจากงานเพื่อมาเลี้ยงดูลูกและดูแลสามี โดยที่เธอไม่เคยคิดว่าจะมีปัญหาเกิดตามมาในอนาคต

"ตอนนั้นก็ยังทำงานที่เดียวกัน จนแต่งงานมีลูก ก็มาคุยกัน เขาอยากให้พี่ลาออกมาเลี้ยงลูก เขาบอกว่าเขาจะเลี้ยงดูพี่เอง"

"แล้วพี่คิดอย่างไรคะ"

"จริงๆพี่ก็ยังไม่อยากทำงานนะ แต่นั่นแหละ มันก็ไม่มีคนเลี้ยงลูก จะจ้างคนอื่นเลี้ยงก็ไม่เหมือนเลี้ยงเอง ตกลงก็เลยลาออกมาเลี้ยงเอง"

"แฟนพี่ช่วยเลี้ยงลูกบ้างหรือเปล่าคะ"

"ใหม่ๆ เขาก็ช่วย กลับมาจากทำงานต้องไปดูแลลูกก่อน ตอนนั้นเขาตีมากเลยนะ เงินเดือนออกเขาก็ให้พี่เก็บไว้หมดเลย ตอนนั้นพี่ก็คิดว่า พี่คิดถูกนะที่ลาออกจากงาน เพราะพี่ก็ได้เลี้ยงลูก ดูแลลูกเอง เขาก็ดีช่วยเราทุกอย่าง เงินทองก็ให้หมด "

จากการพูดคุยกับพี่ปลาและพี่แก้ว ผู้เขียนมองว่า ภาพของครอบครัวในอุดมคติยังคงมีอิทธิพลต่อคนในสังคม ทั้งผู้ชายและผู้หญิงต่างก็ถูกหล่อหลอมด้วยภาพดังกล่าว ผู้หญิงต้องรับหน้าที่ดูแลบ้าน ดูแลลูกและสามี ในขณะที่ผู้ชายต้องทำหน้าที่เลี้ยงดูครอบครัว พี่ปลาและสามีก็ยังยึดติดอยู่กับภาพดังกล่าว พี่ปลาจึงไม่ปฏิเสธเมื่อสามีขอให้พี่ปลาออกจากงานเพื่อมาดูแลครอบครัว ในขณะที่พี่แก้วก็เช่นเดียวกัน แม้ครอบครัวของพี่แก้วจะมีปัญหาเรื่องการใช้จ่าย เงินทองที่หา

มาได้ไม่พอกับรายจ่าย แต่พี่แก้วก็ตัดสินใจลาออกจางาน เพราะลูกของเธอไม่สบายต้องการคนเลี้ยงดู และเธอก็อยากใช้ชีวิตที่เธอคิดว่าเป็นครอบครัวอย่างแท้จริง

ชีวิตของพี่แก้วและพี่ปลา อาจถือได้ว่าเป็น “วงจรชีวิต” ของผู้หญิงโดยทั่วไปว่า ภาพพจน์ที่สังคมคาดหวังให้ผู้หญิงเป็น คือ ผู้หญิงจะต้องปรุงแต่งโฉมให้สะอาดตาเพศตรงข้าม หลังจากประสบความสำเร็จในการมัดใจชายคนหนึ่งแล้วก็จะแต่งงานเป็นฝั่งเป็นฝาไป หลังจากนั้นผู้หญิงก็ควรเลิกทำงานนอกบ้าน หันมาสนใจดูแลงานบ้าน รับผิดชอบ รับใช้สามี ทำอาหาร ให้กำเนิดและเลี้ยงดูบุตร หรือแม้ในกรณีที่ผู้หญิงจะต้องทำงานนอกบ้านควบคู่ไปเนื่องมาจากปัญหาทางเศรษฐกิจ แต่เมื่อผู้หญิงกลับถึงบ้าน ก็จะต้องกลับเข้าสู่บทบาทดั้งเดิมของตน กล่าวคือ ผู้หญิงจะต้องรับผิดชอบงานบ้านทั้งหลายไว้เป็นของตนเอง ผู้หญิงจะต้องรับผิดชอบดูแลลูก ขณะเดียวกันก็ต้องรับผิดชอบเรื่องอาหารและทำงานบ้านอื่นๆ (วริยา ศิวะศรียานนท์-ชินวรรณ, 2529)

ในช่วงเริ่มแรกของการใช้ชีวิตคู่ จึงอาจถือได้ว่าเป็นช่วงของความสุข ส่วนใหญ่ยังไม่เกิดการทำร้ายทุบตี แม้จะมีปัญหาหรือสัญญาณเตือนบางอย่างเกิดขึ้น แต่ผู้หญิงก็ไม่ได้มองว่า สิ่งที่เกิดขึ้นจะเป็นต้นเหตุให้เกิดการทำร้ายทุบตีในอนาคต เช่นในกรณีของพี่เอี่ยม

หลังจากที่พี่เอี่ยมตัดสินใจอยู่กับสามี ทั้งคู่ก็ย้ายออกมาจากบ้านเก่าแก่ และมาเช่าบ้านอยู่ด้วยกันกับครอบครัวของพี่สาวสามีพี่เอี่ยม โดยจ่ายค่าเช่าบ้านคนละครึ่ง ทั้งพี่เอี่ยมและสามีก็ยังทำงานอยู่ในตลาดโคราชดั้งเดิม ในระยะแรกของการอยู่ด้วยกัน พี่เอี่ยมบอกว่าสามีของเธอไม่เคยทำร้ายเธอเลยตลอดระยะเวลาปีเศษที่อยู่ด้วยกัน แม้สามีของพี่เอี่ยมจะหึงหวงและห้ามไม่ให้พี่เอี่ยมคบหากับผู้ชายอื่น พี่เอี่ยมก็ไม่ได้รู้สึกว่าเป็นสิ่งอึดอัดหรือน่ารำคาญ ตรงกันข้ามพี่เอี่ยมกลับรู้สึกว่าเป็นเพราะเขารักและหวงเธอ

"เขาห้ามไม่ให้พี่คบเพื่อน คบผู้ชายคนอื่นบ้างไหม"

"อ๊อ้ย ตอนนั้นเขาเห็นเราคุยกับใครไม่ได้เลยนะ ด่าตลอดเลยนะ เขาระแวง ขนาดตอนนั้นเราติดวงดนตรีเอกพจน์ เขายังไปตีกับลูกน้องเอกพจน์เลยนะ ที่รู้ๆนะ เขาห้ามไม่ให้คนอื่นมาจีบเลย"

"แล้วกับเพื่อนละคระ"

"ตั้งแต่ได้กับเขามา ขนาดเพื่อนฝูงในหมู่บ้านเดียวกัน ยังไม่ให้ติดต่อเลย ไม่เชิงว่าห้ามหรอกนะ แต่เวลาเรากลับไปบ้าน ก็ชอบไปเดินเล่นกับเพื่อนฝูง แต่เขาจะเดินตามตลอด มันยังงั้นละ"

เขาคุมตลอด เคยกลับบ้านตอนปีใหม่ทีหนึ่ง เพื่อนก็ชวนจัดงานเลี้ยง แต่เอาเข้าจริงแล้วเราไม่ได้ไป กับเขาหรอก เราถามเขาว่าพี่ เพื่อนเขาจะจัดปีใหม่ เขาก็เฉยนะ ทีนี้ต่างคนก็เลยต่างกินกันเองในบ้าน เขาก็ให้เราไปซื้อนูหรือให้ มันก็ดึกแล้วไซ้ใหม่ เราไปประมาณครึ่งชั่วโมง กลับมาเขาก็ตำว่า ซื้อแค่นี้ไปตั้งนาน เราก็งงเลยนะ..."

การที่สามีพี่เอี่ยมควบคุมและห้ามไม่ให้พี่เอี่ยมทำในสิ่งที่ต้องการทำนั้น ในระยะแรกพี่เอี่ยมมองว่าเป็นเพราะสามีเธอรักเธอมาก จึงแสดงความหึงหวง โดยที่พี่เอี่ยมไม่ได้คิดว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นการควบคุมและเป็นสื่อที่แสดงให้เห็นถึงความรุนแรงในอนาคต เช่นเดียวกับผู้หญิงอีกหลายคน ในช่วงเริ่มต้นของความสัมพันธ์ หลายครั้งที่การควบคุมจากสามีถูกมองข้ามไป กลายเป็นการแสดงความรัก มากกว่าการควบคุมบังคับ

ในบางกรณี แม้ผู้หญิงจะรู้มาก่อนว่าสามีเคยมีภรรยาและตบตีทำร้ายภรรยา แต่ในระยะแรกของการคบหาและใช้ชีวิตร่วมกัน สามีไม่ได้แสดงให้เห็นว่าเขาจะทำร้ายเธอ ทำให้ผู้หญิงคิดว่าการตบตีทำร้ายคงไม่เกิดขึ้นกับเธอ เช่น กรณีของมาตร แม้มาตรจะรู้ว่าสามีของเธอเคยทำร้ายภรรยาเก่ามาก่อน แต่ระยะเวลาที่รู้จักกัน การเอาใจใส่ดูแลที่เธอได้รับจากสามี ทำให้มาตรเชื่อว่าเหตุการณ์ดังกล่าวจะไม่เกิดขึ้นกับเธอ เธอจะไม่ทำร้ายเธอเหมือนกับที่ทำกับภรรยาคนเก่า มาตรจึงยอมตัดสินใจแต่งงานกับเขา ช่วงปีแรกที่อยู่ด้วยกันนั้น เขาก็ประพฤติปฏิบัติตัวดี จนเธอลืมคิดถึงสิ่งที่เคยเกิดขึ้นกับภรรยาเก่าของเขา การติดตามไปไหนมาไหนด้วยกันกับเธอ กลายเป็นสิ่งที่มาตรมองว่าเกิดจากความรักที่เขามีต่อเธอ

ดังนั้นจึงเป็นเรื่องยากที่เราจะแยกสัญญาณเตือนของความรุนแรงในระยะแรกออกจากสิ่งที่มองว่าเป็นรูปแบบของความรักระหว่างสามีภรรยา ความหึงหวง การควบคุมความประพฤติ การแสดงความเป็นเจ้าของนั้น ถูกมองว่าเกิดจากความรักที่พวกเขามีต่อกัน หรือแม้กระทั่งการแบ่งบทบาทระหว่างสามีภรรยาภายในครอบครัว สิ่งต่างๆเหล่านี้ ผู้หญิงคิดว่าเป็นความรักที่เขามีต่อเธอ ทั้งๆที่เมื่อผ่านไปช่วงระยะเวลาหนึ่ง สิ่งเดียวกันนี้ก็กลับกลายเป็นตัวกระตุ้นและนำไปสู่การทำร้ายร่างกาย